

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایک شش ماہی

دو کتابی

مُبتدی و متوسط

غلام حسین خان

عنوان: آیین خوشنویسی (مبانی نظری و عملی): دوره‌های مبتدی و متوسط

خوشنویسی سرمشق‌ها: استاد غلامحسین امیرخانی

ویراستار علمی: امیر احمد فلسفی

طراح آموزشی: یادگار خیام

شورای تالیف: علی اصغر مقتدایی، علی جزایری، حسن قادر

شورای سیاست‌گذاری: علی اشرف صندوق آبادی، مجید چیزفهم، سید حیدر موسوی،

صغری حسینی، عارف براتی، یادگار خیام

مدیریت هنری (اسکن، صفحه‌آرایی و طراحی جلد): مجتبی سبزه

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۸۳-۰-۳

ناشر: انتشارات سبزه

سرشناسه: امیرخانی، غلامحسین، ۱۳۱۸ -

عنوان و نام پدیدآور: آیین خوشنویسی دوره‌های مبتدی و متوسطه/غلامحسین امیرخانی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات سبزه، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۶۴ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۸۳-۰-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیپا / موضوع: خط نستعلیق -- راهنمای آموزشی

موضوع: Writing, Nastaliq -- Study and teaching

موضوع: خوشنویسی -- راهنمای آموزشی

موضوع: Calligraphy -- Study and teaching

رده بندی کنگره: NK۳۶۳۹ / ف۲۳ الف ۱۳۹۷

رده بندی دیویی: ۶۱۹/۷۴۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۹۱۵۷۶

مقدمه..... ۴

پیشگفتار..... ۵

بخش اول: مبانی نظری..... ۶

فصل اول: خط و خوشنویسی..... ۷

فصل دوم: آشنایی با ابزار و ثابت..... ۹

فصل سوم: اصول مقدمات خوشنویسی..... ۱۴

فصل چهارم: شیوه‌های مشق خوشنویسی..... ۱۷

فصل پنجم: اصول و قواعد سطر نویسی..... ۱۹

فصل ششم: آشنایی با خطوط رایج خوشنویسی..... ۲۱

بخش دوم: مشق عملی..... ۲۷

سطر نویسی دوره مبتدی و متوسط..... ۲۸

مقدمه

سال ۱۳۲۹ کلاس‌های آزاد خوشنویسی، با همت و مدیریت شادروان دکتر مهدی بیانی و با همکاری اساتیدی همچون: شادروانان علی اکبر خان کاوه، ابراهیم بوذری و سید حسین میرخانی تشکیل شد. این کلاس‌ها زیر نظر اداره‌ی کل هنرهای زیبا اداره می‌شد.

با مدیریت شادروان خسرو زعیمی در سال ۱۳۴۵ این کلاس‌ها با نام **انجمن خوشنویسان ایران**، به ثبت رسید.

شادروانان استاد سید حسن میرخانی و استاد زنجانی در فاصله‌ی زمانی ۱۳۵۰ - ۱۳۴۵ شمسی به این جمع پیوستند.

باید از استاد سید حسین میرخانی که در تأسیس و پایه‌گذاری انجمن نقش محوری و تعیین‌کننده داشت قدردانی نمود، چرا که چراغ انجمن با همت و حضور پربرکت ایشان روشن ماند و هم‌گسترش کمی و کیفی خوشنویسی معاصر بیش از دیگران در این بزرگوار است.

این جزوه برای راهنمایی در مورد مبانی نظری و الگوسازی هنرجویان در دوره‌های ابتدایی آموزش خوشنویسی طراحی شده، که مقدمه‌ای برای تجدید نظر در آموزش است.

با این هدف، هنرجویان ضمن فراگیری آداب مشق و آشنایی اصولی با دانش فنی خوشنویسی، با تاریخ، اصطلاحات و ابزار و ادوات این هنر نیز آشنا خواهند شد.

یادآوری می‌نمایم توسعه و رشد این هنر تاریخی - در شیوه‌های نسخ، ثلث، نستعلیق و شکسته نتیجه‌ی تشریک مساعی استادان و نقش اساسی تشکیلاتی است که با پرچم و نام انجمن خوشنویسان ایران، نزدیک به ۷۰ سال برای حفظ این نیاز تاریخی و رشد و تعالی آن کوشیده‌اند.

غلامحسین امیرخانی

انجمن خوشنویسان ایران بزرگترین تشکل فرهنگی هنری کشور است که با بیش از سیصد شعبه در داخل و خارج از کشور مشغول فعالیت می‌باشد.

رسالت مهم و قابل توجه انجمن، آموزش و اشاعه خوشنویسی است.

آموزش سینه به سینه، از بدو تولد خوشنویسی تا امروز رواج دارد؛ اگرچه در زمینه‌ی پژوهش و تحقیقات علمی، از سوی برخی مدرسان و استادان زبده‌ی کشور اقدامات ارزشمندی صورت گرفته، اما باز شاهدیم در امر خوشنویسی آن گونه که شایسته است مسیر آموزش، علمی و به‌روز نیست. از این رو تصمیم و تلاش گردید تا با ارائه‌ی طرح آموزش مدون، تداوم تازم برای ساماندهی نظام آموزش، انجام پذیرد.

سرمشق‌هایی متناسب با هر دوره‌ی آموزش به صورت گام به گام و یکپارچه در یادگیری بسیار مؤثر بوده و این امر باعث می‌شود تا هنرجو بتواند در کوتاه مدت به نایج بهتری دست پیدا کند.

انجمن خوشنویسان ایران امیدوار است بتواند با بهره‌گیری از تجربه‌ی مدرسان و صاحب‌نظران این هنر متعالی در ترویج خوشنویسی کشور گامی شایسته بردارد. که این که می‌دانیم علم هنر در شاخه‌های تجسمی، سینما، موسیقی و ... در طول دهه‌های اخیر پیشرفت چشمگیری داشته است واضح است بدون داشتن دانش هنری، پیشرفتی چندان چشمگیر حاصل نمی‌شد.

برای بهره‌گیری درست از جنبه‌های زیبایی شناختی و ارتقاء خلاقیت‌ها، داشتن دانش خوشنویسی و مبانی تاریخی - بصری لازمه‌ی طی مسیر است. از این رو تجدید نظر در امر آموزش با مطالعه‌ی مبانی نظری متناسب با مقطع تحصیلی در کنار مشق عملی مورد توجه و اهتمام انجمن خوشنویسان ایران قرار گرفته است.

کمیسیون آموزش